

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ผลกระทบทางสุขภาพของประชาชนจากการประกอบอาชีพ
ไม้แกะสลัก : กรณีศึกษาย่านถวาย ตำบลขุนกง อำเภอหางดง
จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางอุบล สิงห์แก้ว

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ รองศาสตราจารย์วิลาวัลย์ เสนารัตน์

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบทางสุขภาพใน 4 มิติ คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคมและด้านจิตวิญญาณของประชาชนจากการประกอบอาชีพไม้แกะสลักบ้านถวาย ตำบลขุนกง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือผู้ประกอบการอาชีพไม้แกะสลัก จำนวน 180 คน ประชาชนทั่วไปจำนวน 60 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสัมภาษณ์ แนวคำถามการจัดสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสังเกตบริบทชุมชน โดยผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านและนำแบบสัมภาษณ์ไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยแบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพไม้แกะสลักได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 ประชาชนทั่วไปได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77 รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต การสนทนากลุ่มและการจัดเวทีนำเสนอผลการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลกระทบทางกายด้านบวกคือการทำงานอยู่ในหมู่บ้านทำให้ลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุในการเดินทางไปทำงาน ผลกระทบด้านลบในกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการอาชีพไม้แกะสลักได้แก่การเจ็บป่วยในระบบกล้ามเนื้อและโครงร่าง รองลงมาได้แก่อาการปวดศีรษะ เวียนศีรษะ การได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงานจำนวนมากที่สุดได้แก่สารเคมีกระเด็นเข้าปากเข้าตาหรือถูกผิวหนัง รองลงมาได้แก่การถูกสัตว์บาดเจ็บ ในกลุ่มประชาชนทั่วไปได้แก่อาการ

ปวดศีรษะ เวียนศีรษะ รองลงมาได้แก่การเจ็บป่วยในระบบทางเดินหายใจ

2. ผลกระทบทางจิตใจด้านบวก พบว่าในกลุ่มผู้ประกอบอาชีพไม้แกะสลักมีความพึงพอใจที่ได้ประกอบอาชีพไม้แกะสลักและรู้สึกมีความสุขเมื่อมีรายได้ที่สามารถใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการผลิตสินค้าและใช้จ่ายในครอบครัวอย่างเพียงพอ สำหรับในกลุ่มประชาชนทั่วไปมีความพึงพอใจที่มีการประกอบอาชีพในหมู่บ้านเนื่องจากทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น ผลกระทบด้านลบพบว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพไม้แกะสลักส่วนใหญ่จะมีความเครียดหรือมีความทุกข์ เนื่องจากรายได้ไม่สมดุลกับรายจ่าย ภาระหนี้สิน รวมทั้งการที่มีโอกาสได้สัมผัสกับสิ่งคุกคามต่างๆ เช่น ฝุ่นละอองไม้ สารเคมี การทำงานด้วยท่าทางเดิมๆ ซ้ำๆ ภาวะเสียงดังจากเครื่องมือ และแสงสว่างจ้าเกินไปในขณะที่ทำงาน สำหรับในกลุ่มประชาชนทั่วไปมีความเครียดเนื่องมาจากการที่มีโอกาสได้สัมผัสกับสิ่งคุกคามต่างๆ เช่น ฝุ่นละอองไม้ สารเคมี รวมทั้งเสียงดังจากเครื่องมือที่ผู้ประกอบอาชีพใช้ในขณะทำงาน

3. ผลกระทบทางสังคมด้านบวก พบว่า ในภาพรวมความสัมพันธ์ในระดับครอบครัว ชุมชน มีความสัมพันธ์กันดี ไม่ค่อยมีเรื่องขัดแย้งกัน ประชาชนให้ความร่วมมือช่วยงานหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ มีการรวมกลุ่มให้การช่วยเหลือกัน ผลกระทบด้านลบพบว่าการทำงานที่มีคนต่างด้าวเข้ามาทำงานและอาศัยในหมู่บ้านมากขึ้นทำให้ประชาชนมีความวิตกว่าจะเป็นพาหะนำโรคติดต่อมาและมีความเสี่ยงต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

4. ผลกระทบทางสังคมทางจิตวิญญาณด้านบวก พบว่า ในภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่มีความภาคภูมิใจที่ได้ประกอบอาชีพไม้แกะสลัก มีการเข้าร่วมทำบุญ ประเพณีต่างๆ มีการเสียสละเพื่อช่วยงานส่วนรวมอย่างสม่ำเสมอ ผลกระทบด้านลบพบว่าวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปจากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมืองมากขึ้น ทำให้มีการแข่งขันในการค้าขายและการดำรงชีวิต ในอนาคตประชาชนอาจมีความเอือมระอาต่อกันน้อยลง มีความเห็นแก่ตัวมากขึ้น

5. ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมพบว่า มีฝุ่นละออง ขยะต่างๆ รวมทั้งขยะอันตรายเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการจัดเก็บขยะภายในหมู่บ้านยังเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขต่อไป

ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในการนำไปวางแผนในการดูแลและส่งเสริมสุขภาพ เพื่อลดภาวะเสี่ยงต่างๆ ที่เกิดจากการประกอบอาชีพไม้แกะสลัก

Independent Study Title	Health Impact from Wood-carving occupation : A Case Study of Baan Tha-Wai, Khun-Kong Subdistrict, Hang Dong District, Chiang Mai Province
Author	Mrs.Ubol Singkaew
Degree	Master of Public Health
Independent Study Advisor	Assoc.Prof. Wilawan Senaratana

ABSTRACT

This descriptive study aimed to study the impact on physical, mental, social and spiritual health from Wood-carving occupation in Baan Tha-Wai, Khun-Kong Subdistrict, Hang Dong district, Chiang Mai Province. The 180 subjects were chosen by simple random sampling from Wood-carving people and 60 subjects from general people. The instruments used in this study were an interview form, guide questions for focus groups, indepth interview an observation form. The content validity was reviewed by 3 experts. Reliability of interviews form were 0.88 for occupational people and 0.77 for general population. The method used in data collection were interviewing, indepth-interviewing, observation, focus groups and reflecting the results to the public. Data were analyzed by using descriptive statistics. The major finding were as follows.

1. Positive impact on physical health in Wood-carving people was accidental reduction from travelling to work . Negative impact on physical health were illness from musculo-skeletal systems, follow by headache and dizziness. The highest occupation accident or injury were chemical splashed to mount, eye, or skin, follow by the injury from chisel. Negative impact on physical health in general people were headache and dizziness , follow by respiratory system.

2. Positive impact on mental health in Wood-carving people were satisfied with Wood-carving occupation , and happy with enough income for business and family. General population were satisfied with Wood-carving occupation which led to better economics. Negative impact on mental health in Wood-carving people were stress and suffer when incomes less than the expenditures.They couldn't pay their debts and risk to contact dust, chemicals, ergonomics, noise exposure and contrast or glare light. General population were also stress due to risk to contact dust, chemicals and noise exposure from instruments of Wood-carving.

3. Positive impact on social health were good relationship in the family and community, less conflict, usually helping with village work and setting a group for helping among group members. Negative impact on social health were anxiety due to foreign workers who migrated into the village perhaps communicable diseases carrier, high risk for unsafe life and property.

4. Positive impact on spiritual health, the majority of people were very proud of Wood-carving occupation, participated in cultural event, and community activities. Negative impact on spiritual health were life-style changed from rural society to urban society and high competition in business. Perhaps in the future they will be less generosity.

5. Environmental impacts were increasing dust, waste and infectious waste which will lead to waste management problem in the community.

The results of this study can be used as baseline data for the related organization and stakeholders from government and non- government organization to plan for improvement of health promotion and risk reduction from Wood-carving occupation.